

USTAWA

z dnia ..... 2020 r.

o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych

Art. 1. W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 300 ze zm.) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 6 ust 1 skreśla się pkt 5;
- 2) w art. 11 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:
„2a. Dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu podlegają na swój wniosek osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą oraz osoby z nimi współpracujące.”;
- 3) w art. 12 po ust. 2a dodaje się ust. 2b w brzmieniu:
„2b. Dobrowolnie ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają na swój wniosek osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą oraz osoby z nimi współpracujące.”;
- 4) w art. 13 skreśla się pkt 4 oraz pkt 5.

Art. 2. 1. W pierwszym roku obowiązywania ustawy osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą, o których mowa w art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy, niebędące mikroprzedsiębiorcami, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym

2. W drugim roku obowiązywania ustawy osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą, o których mowa w art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy, niebędące mikroprzedsiębiorcami, małymi lub średnimi przedsiębiorcami, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym

3. W ciągu trzech miesięcy od wejścia w życie przepisów zwalniających z obowiązku podlegania obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnym i rentowym osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą, o których mowa w art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy, których to zwolnienie dotyczy, zobowiązane są do złożenia oświadczenia w sprawie chęci kontynuacji podlegania ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu oraz wypadkowemu.

4. W przypadku braku złożenia oświadczenia, o którym mowa w ust. 3 przyjmuje się, że osoby, o których mowa w art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy wyraziły chęć dalszego podlegania ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu oraz wypadkowemu.

5. Przepisy art. 36 ust. stosuje się odpowiednio.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2020 r.

Uzasadnienie

Celem projektu ustawy jest stopniowa likwidacja uciążliwego obowiązku opłaty składek na ubezpieczenie społeczne na rzecz wprowadzenia systemu dobrowolnych składek przez przedsiębiorców. W pierwszym roku jej obowiązywania dobrowolność ubezpieczeń miałyby objąć mikroprzedsiębiorców, w drugim małych i średnich, a od trzeciego wszystkich przedsiębiorców.

W 2020 r. wysokość obciążenia finansowego polskich przedsiębiorców z tytułu składek ZUS wzrośnie do niemal 1500 zł miesięcznie. Kwota ta stanowi ogromne obciążenie dla najmniejszych przedsiębiorców, stanowiąc nierzadko nieprzekraczalną barierę rozwoju małych firm, a także przyczynę ich bankructwa oraz ucieczki w tzw. szarą strefę.

Powyższe potwierdzają dane statystyczne. Z danych ZUS wynika, że na koniec 2018 r. ponad 500 tys. płatników było zadłużonych na kwotę 14,5 mld zł. Dużą grupę zadłużonych przedsiębiorców stanowią małe firmy niezatrudniające pracowników. Z danych ZUS wynika, że ok. 296 tys. płatników prowadzących działalność gospodarczą i płacących składki sami za siebie ma dług sięgający 4,8 mld zł. Z tych powodów projektodawca proponuje zniesienie obowiązku opłaty składek emerytalnych, rentowych, chorobowych oraz wypadkowych przez przedsiębiorców.

Natomiast według danych z raportu Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców „Dobrowolność ZUS w Polsce” opartego na badaniu wśród grupy 1,5 mln samozatrudnionych przedsiębiorców składka ZUS jest zbyt wysoka wg 67% ankietowanych przedsiębiorców, a także stanowi główną barierę prowadzenia działalności.

Przykłady państw Unii Europejskiej, takich jak Niemcy, wyraźnie wskazuje, że dobrowolne składki społeczne pozytywnie wpływają na rozwój przedsiębiorczości.

Miesięcznie suma składek emerytalnych, rentowych i wypadkowych wynosi ok 1,07 mld złotych. Przy założeniu, że z możliwości rezygnacji w opłacaniu składek skorzysta 25% uprawnionych, składki w przybliżeniu wyniosą 800 mln zł. Biorąc pod uwagę roczne uszczuplenie wpływów do ZUS wynika, że sięgnie ono ok. 2,5 mld zł.

Projektowana zmiana będzie miała pozytywny wpływ na sytuację mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, w szczególności nowych i drobnych przedsiębiorców, innowatorów oraz start-upów. Zmniejszenie klina podatkowego wskutek likwidacji obowiązkowych składek emerytalnych i rentowych dla przedsiębiorców w sposób znaczący ułatwi nowym przedsiębiorcom wejście na rynek. Firmy te od początku swojego istnienia znajdują się w intensywnej fazie inwestycyjnej. Pomimo braku osiągnięcia dochodów, zmuszone są jednak do

zapłaty obowiązkowych składek ZUS. Zniesienie obowiązku opłaty składek ZUS w sposób znaczący ułatwiłoby działalność tego rodzaju firm. Ponadto, projektowana zmiana pozytywnie wpłynie na firmy oferujące ubezpieczenia społeczne w sektorze prywatnym (taką chęć wyraziło ponad 88% przedsiębiorców badanych przez Biuro Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców w przypadku).

W efekcie powyższego projekt będzie miał korzystny wpływ na całą gospodarkę, gdyż zlikwiduje nieprzekraczalne bariery rozwojowe dla wielu małych firm, dając im szansę na zwiększenie inwestycji, wzrost innowacyjności i produktywności. Dzięki temu będą one mogły stać się kołem zamachowym dla wzrostu gospodarczego oraz wzrostu innowacyjności i produktywności całej gospodarki.

Projekt ustawy zawiera przepisy przejściowe, zgodnie z którymi przedsiębiorcy prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą w ciągu trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy będą mieli czas na zgłoszenie braku chęci podlegania ubezpieczeniom społecznym. Brak zgłoszenia będzie oznaczał dalsze podleganie ubezpieczeniom społecznym na dotychczasowych zasadach.

Ponadto w celu złagodzenia negatywnych skutków dla budżetu państwa projekt zakłada stopniowe wprowadzanie dobrowolności składek na ZUS. W pierwszym roku miałyby on objąć jedynie tych, którzy najbardziej odczuwają negatywne skutki obowiązkowych ubezpieczeń społecznych, czyli mikroprzedsiębiorców. W dalszych etapach dobrowolność byłaby rozszerzana na kolejne grupy przedsiębiorców.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy może wpłynąć pośrednio na budżet państwa z powodu zmniejszenia środków w FUS.

Projekt ustawy nie ma wpływu na budżety jednostek samorządu terytorialnego.